

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

UŞAK İLİ GENEL SOSYO-EKONOMİK GÖRÜNÜMÜ

NİSAN 2024

Bu çalışmada kullanılan veriler ilgili kaynaklarından 15 Nisan 2024 tarihinde alınmıştır.

GENEL GÖRÜNÜM**Tarih**

Uşak ve çevresinin MÖ 4000 yılından itibaren yerleşime açıldığı anlaşılmaktadır. Bölge ilerine benzer şekilde Uşak'ta Pers, Makedon, Roma, Bizans, Selçuklu ve Osmanlı İmparatorlukları hüküm sürmüştür. İl 1 Eylül 1922 tarihinde düşman işgalinden kurtulmuştur. Cumhuriyetin ilanından sonra Kütahya iline bağlı bir kaza olan Uşak 9 Temmuz 1953 tarihinde il olmuştur.

Coğrafya-İklim

Uşak ilinin komşuları olarak kuzeyde Kütahya, doğuda Afyonkarahisar, güneyde Denizli ve batıda Manisa illeri bulunmaktadır. Uşak ili İç Anadolu ile Ege Bölgesi arasındaki geçiş güzergahı üzerindedir. Coğrafi konumundan dolayı Akdeniz iklimi ile İç Anadolu'nun karasal iklimi arasında kaldığından bitki örtüsü zengindir. İlde yazlar sıcak ve kurak, kışlar ise iç Anadolu'ya göre daha ılık geçmektedir.

Sanayi

Uşak, imalat sanayisinin kurulmasına belirleyici rolü halı ve kilimcilik oynamıştır. Sonrasında il; rejenere iplik ve deri tabaklama konusunda lider konuma gelmiştir. İlin yaklaşık %70'e yakını bu sektörlerde istihdam edilmektedir. İhracat rakamlarına bakıldığında yine tekstil % 60'a varan oranla ilde lider konumdadır. Ayrıca Uşak'ta güçlü seramik firmaları bulunmakta olup gıda sektörü de gelişmiş sektörler arasındadır.

Tarım ve Hayvancılık

Uşak'ta bitkisel ürünlerden arpa, buğday, mısır, patates, ayçiçeği, haşhaş, şeker pancarı ile sebzeler ve meyveler yetiştirilmektedir. Elde edilen bu ürünler ilde mevcut un, yem ve şeker fabrikalarında hammadde olarak kullanılmaktadır. Ayrıca tütün üretimi de önemli bir yer tutar. Bölgede küçükbaş ve büyükbaş hayvancılık da yapılmaktadır. Tavukçuluk da gelişmiş sektörler arasındadır.

Turizm

Uşak'ta dünyaca ünlü "Karun Hazinesi" kalıntıları bulunmaktadır. Ayrıca Uşak halılarının ünü dünyaya yayılmıştır. Bölgede birçok antik kent bulunmaktadır. Dünyanın en büyük ikinci kanyonları bu ildedir. Özellikle Ajans desteği ile hayata geçirilen cam terasın açılması ile birlikte kanyonların önemli ölçüde turist çekmeye başlamıştır.

SOSYO-EKONOMİK GÖRÜNÜM

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanan Bölgelerin, İllerin ve İlçelerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırması (SEGE) çalışmasında ilin ve ilçelerinin ülke içindeki durumu aşağıdaki gibidir.

Tablo 1: TR33 Bölgesi İllerinin Sosyoekonomik Gelişmişlik Endeksi Sırası (SEGE) (2017)

İl Adı	İller Arası Sıra	Kademe
Afyonkarahisar	41	4
Kütahya	37	3
Manisa	23	2
Uşak	29	3

Tablo 2: Uşak İlçelerinin Sosyoekonomik Gelişmişlik Endeksi Sırası (SEGE) (2017 ve 2022)

İlçe	2017 SEGE İlçeler Arası Sıra*	2017 SEGE Kademe**	2022 SEGE İlçeler Arası Sıra***	2022 SEGE Kademe***
Banaz	490	4	472	4
Eşme	409	3	414	3
Karahallı	591	4	723	5
Merkez	101	2	101	2
Sivashlı	626	4	582	4
Ulubey	458	3	470	4

*Türkiye’de 970 ilçe arasındaki sırası

** Türkiye’de toplam 6 kademe içinde sırası (1 en iyi)

*** Türkiye’deki 973 ilçe arasındaki sırası

İlin kişi başı gayri safi yurt içi hasıla (GSYH) açısından bölge ve ülke genelindeki durumu Tablo 3’te verilmektedir.

Tablo 3: Kişi Başı Gayri Safi Yurtiçi Hasıla (GSYH) (2022)
(Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK))

	Kişi Başı GSYH (Dolar)
Uşak	8.851
TR33 Bölgesi	8.941
Türkiye	10.659

NÜFUS

Uşak ilinde Merkez ilçe dahil olmak üzere toplam 6 ilçe bulunmaktadır. Bu ilçelere ait nüfus verileri aşağıdaki tablolarda yer almaktadır (Tablo 4-6).

Tablo 4: 2023 Yılı Uşak İli İlçe Nüfusları ve Yoğunlukları
(TÜİK ve Zafer Kalkınma Ajansı (ZAFER) Hesaplamaları)

İlçe Adı	Köy/Belde	İlçe Merkezi	Toplam	Nüfus Yoğunluğu (kişi/km ²)
Banaz	18.568	16.745	35.313	31,70
Eşme	19.057	15.635	34.692	30,01
Karahallı	4.074	5.810	9.884	29,95
Merkez	29.573	235.575	265.148	160,21
Sivaslı	12.756	7.183	19.939	42,15
Ulubey	5.829	6.196	12.025	14,52
Uşak İl Geneli	89.857	287.144	377.001	67,87

Tablo 5: 2023 Yılı Uşak İli ve İlçeleri Medyan Yaş Değerleri
(TÜİK ve ZAFER Hesaplamaları)

İlçeler	Medyan Yaş
Banaz	42,69
Eşme	45,06
Karahallı	48,94
Merkez	35,90
Sivaslı	42,20
Ulubey	50,82
Uşak İl Geneli	38,24
TR33 Bölgesi	37,30
Türkiye	34,00

Tablo 6: 2022-2023 Yılı Nüfus Değişim Oranı (TÜİK)

Uşak	Nüfus Değişimi (Binde)	TR33 Bölgesi	Nüfus Değişimi (Binde)	Türkiye	Nüfus Değişimi (Binde)
377.001	4,11	3.179.735	2,44	85.372.377	1,09

Tablo 7: 2023 Yılı Uşak İli ve İlçeleri Yaş Bağımlılık Oranları (TÜİK)

İlçe Adı	Çocuk Bağımlılık* Oranı	Yaşlı Bağımlılık Oranı**	Toplam Yaş Bağımlılık Oranı***
Banaz	25,75	28,41	54,16
Eşme	23,20	29,94	53,14
Karahallı	20,92	42,91	63,83
Merkez	26,13	15,12	41,25
Sivaslı	26,47	27,56	54,03
Ulubey	17,77	41,14	58,91
Uşak	25,50	19,61	45,11
TR33 Bölgesi	27,61	18,98	46,59
Türkiye	31,39	14,95	46,34

***Çocuk Bağımlılık Oranı:** "15-64" yaş grubundaki her 100 kişi için "0-14" yaş grubundaki kişi sayısıdır.

****Yaşlı Bağımlılık Oranı:** "15-64" yaş grubundaki her 100 kişi için "65 ve daha yukarı" yaş grubundaki kişi sayısıdır.

*****Toplam Yaş Bağımlılık Oranı:** "15-64" yaş grubundaki her 100 kişi için "0-14" ve "65 ve daha yukarı" yaş gruplarındaki kişi sayısıdır.

EĞİTİM

Tablo 8: 2022 Yılı Uşak İli Brüt ve Net Okullaşma Oranları (TÜİK)

	Uşak	Türkiye
Okul Öncesi Brüt Okullaşma (3-5 Yaş) Oranı* (%)	68,1	56,4
Okul Öncesi Net Okullaşma (3-5 Yaş) Oranı** (%)	60,7	51,4
İlkokul Brüt Okullaşma Oranı (%)	97,7	97,6
İlkokul Net Okullaşma Oranı (%)	93,6	93,8
Ortaokul Brüt Okullaşma Oranı (%)	97,4	99,2
Ortaokul Net Okullaşma Oranı (%)	92,3	91,2
Ortaöğretim Brüt Okullaşma Oranı (%)	117,2	119,5
Ortaöğretim Net Okullaşma Oranı (%)	95,1	91,7

***Brüt Okullaşma Oranı:** İlgili öğrenim türündeki tüm öğrencilerin, ait olduğu öğrenim türündeki teorik yaş grubunda bulunan toplam nüfusa oranıdır.

****Net Okullaşma Oranı:** İlgili öğrenim türündeki teorik yaş grubunda bulunan öğrencilerin, ait olduğu öğrenim türündeki teorik yaş grubunda bulunan toplam nüfusa oranıdır.

Uşak ilinde okul ve öğretmen başına düşen öğrenci sayılarına ait veriler aşağıda verilmektedir.

Tablo 9: 2022 Yılı Okul ve Öğretmen Başına Öğrenci Sayısı (TÜİK)

	İLKOKUL		ORTAOKUL		ORTAÖĞRETİM	
	<i>Okul Başına Öğrenci Sayısı</i>	<i>Öğretmen Başına Öğrenci Sayısı</i>	<i>Okul Başına Öğrenci Sayısı</i>	<i>Öğretmen Başına Öğrenci Sayısı</i>	<i>Okul Başına Öğrenci Sayısı</i>	<i>Öğretmen Başına Öğrenci Sayısı</i>
Uşak	157	14	198	11	310	11
TR33 Bölgesi	150	15	191	12	320	11
Türkiye	220	18	274	14	377	12

Uşak ilinde bir adet üniversite yer almaktadır. Bu üniversitelerde eğitim gören öğrencilere ait veriler aşağıda yer almaktadır.

Tablo 10: 2022-2023 Akademik Yılı Üniversite Öğrenci Sayıları (Yükseköğretim Bilgi Sistemi)

	Üniversite Öğrenci Sayısı
Uşak Üniversitesi	26.417
TR33 Bölgesi	162.760
Türkiye	6.950.142

SAĞLIK

Uşak ilindeki sağlık sistemine ait veriler aşağıdaki tablolarda yer almaktadır (Tablo 11-12).

Tablo 11: 2021 Yılı Uşak İli Hastane Yatak Sayısı (TÜİK)

	Uşak	TR33 Bölgesi	Türkiye
Yatak Sayısı	1.235	10.344	254.497
10.000 Kişi Başına Düşen Yatak Sayısı	33,1	32,8	30,1

Tablo 12: 2021 Yılı Uşak İli Sağlık Personeli Verileri (10.000 Kişi Başına Düşen) (TÜİK)

	Uzman Hekim Sayısı	Pratisyen Hekim Sayısı	Diğer Sağlık Personeli Sayısı	Diş Hekimi Sayısı	Hemşire Sayısı
Uşak	8,17	6,37	25,60	5,12	27,00
TR33 Bölgesi	8,51	6,61	25,39	3,50	27,84
Türkiye	10,95	6,21	25,73	4,67	27,23

DIŞ TİCARET

Uşak ilinin dış ticaret verileri ve öne çıkan sektörler aşağıdaki tablolarda yer almaktadır (Tablo 13-15).

Tablo 13: 2023 Yılı İhracat ve İthalat Değerleri
(TÜİK, Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) ve Ticaret Bakanlığı)

	İHRACAT			İTHALAT
	<i>TİM</i> (1.000 Dolar)	<i>TÜİK</i> (1.000 Dolar)	<i>Ticaret Bakanlığı</i> (1.000 Dolar)	<i>TÜİK</i> (1.000 Dolar)
Uşak	306.670	318.286	431.320	241.395
TR33 Bölgesi	6.605.249	4.312.346	9.661.706	4.139.722
Türkiye	221.731.180	232.215.312	255.440.782	339.056.072

Tablo 14: 2023 Yılı İhracatta Öne Çıkan Sektörler
(TÜİK ve ZAFER Hesaplamaları)

Sektör	İhracat (1.000 Dolar)	Payı (%)
Tekstil Ürünleri	165.416	51,97
Gıda Ürünleri ve İçecek	77.828	24,45
Metalik Olmayan Diğer Mineral Ürünler	21.743	6,83
İlk Üç Sektör Toplamı	264.987	83,25

Tablo 15: 2023 Yılı İthalatta Öne Çıkan Sektörler
(TÜİK ve ZAFER Hesaplamaları)

Sektör	İthalat (1.000 Dolar)	Payı (%)
Kimyasal Madde ve Ürünler	71.616	29,67
Tarım ve Hayvancılık	56.514	23,41
Başka Yerde Sınıflandırılmamış Makine ve Teçhizat	41.286	17,10
İlk Üç Sektör Toplamı	169.416	70,18

SANAYİ

Uşak ilinde imalat sanayisinde çalışan sayıları bakımından öne çıkan beş sektör ve bu sektörlerde çalışan sayıları bölge ve ülke verileriyle karşılaştırmalı şekilde aşağıda verilmektedir.

Tablo 16: 2022 Yılı İmalat Sanayi İstihdamında Öne Çıkan Beş Sektör (%)
(Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) ve ZAFER Hesaplamaları)

Uşak		TR33 Bölgesi		Türkiye	
Öne Çıkan Sektör	İmalat Sanayi İstihdamındaki Payı	Öne Çıkan Sektör	İmalat Sanayi İstihdamındaki Payı	Öne Çıkan Sektör	İmalat Sanayi İstihdamındaki Payı
Tekstil ürünleri imalatı	59,52	Gıda Ürünleri İmalatı	17,63	Giyim Eşyaları İmalatı	15,82
Gıda ürünleri imalatı	15,43	Metalik Olmayan Ürünler İmalatı	15,76	Gıda Ürünleri İmalatı	11,58
Metalik olmayan ürünler imalatı	7,19	Tekstil Ürünleri İmalatı	10,45	Tekstil Ürünleri İmalatı	10,37
Deri ve İlgili Ürünler İmalatı	5,01	Elektrikli Teçhizat İmalatı	10,42	Fabrikasyon Metal Ürünler	9,49
Giyim Eşyaları İmalatı	2,67	Fabrikasyon Metal Ürünler	9,16	Motorlu kara taşıtı, treyler (römork) ve yarı treyler (yarı römork) imalatı	5,59

Uşak ili imalat sanayisinin istihdam, ihracat ve ithalat açısından değerlendirildiğinde teknoloji düzeyine göre dağılımı aşağıda verilmektedir (Tablo 17-19).

Tablo 17: 2022 Yılı İmalat Sanayi İstihdamının Teknoloji Düzeyine Göre Dağılımı (%)
(SGK ve ZAFER Hesaplamaları)

	Yüksek Teknoloji	Orta Yüksek Teknoloji	Orta Düşük Teknoloji	Düşük Teknoloji
Uşak	0,80	2,04	11,29	85,87
TR33 Bölgesi	4,02	21,44	33,46	41,08
Türkiye	2,15	18,91	28,34	50,60

Tablo 18: 2023 Yılı İmalat Sanayi İhracatının Teknoloji Düzeyine Göre Dağılımı (%)
(TÜİK ve ZAFER Hesaplamaları)

	Yüksek Teknoloji	Orta Yüksek Teknoloji	Orta Düşük Teknoloji	Düşük Teknoloji
Uşak	0,53	5,27	9,48	84,71
TR33 Bölgesi	1,19	36,02	33,64	29,15
Türkiye	4,01	36,39	27,72	31,88

Tablo 19: 2023 Yılı İmalat Sanayi İthalatının Teknoloji Düzeyine Göre Dağılımı (%)
(TÜİK ve ZAFER Hesaplamaları)

	Yüksek Teknoloji	Orta Yüksek Teknoloji	Orta Düşük Teknoloji	Düşük Teknoloji
Uşak	1,71	73,96	5,06	19,27
TR33 Bölgesi	23,72	47,31	22,00	6,97
Türkiye	12,30	42,91	34,61	10,18

Uşak ilinde toplam 4 adet Organize Sanayi Bölgesi (OSB) bulunmaktadır. OSB'lere ait bazı veriler aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 20: 2023 Yılı İldeki OSB'lere Ait Bazı Veriler (SGK ve OSB Müdürlükleri)

OSB Adı	Kuruluş Yılı	Firma Sayısı	Çalışan Sayısı
Banaz	Kurulum Aşamasında		
Karahallı	2005	31	450
Uşak	1976	331	17.000
Uşak Deri (Karma)	1988	306	7.500
Toplam	-	668	24.950

Uşak ilinin patent, marka, tasarım ve faydalı model başvurularına veriler aşağıdaki tablolarda sunulmaktadır (Tablo 21-24).

Tablo 21: 2019-2023 Yılları Toplam Patent Başvuru ve Tescil Sayıları
(Türk Patent ve Marka Kurumu (TÜRKPATENT) ve ZAFER Hesaplamaları)

	Patent Başvuru Sayısı	Patent Tescil Sayısı
Uşak	45	2
TR33 Bölgesi	1.133	344
Türkiye	42.437	13.502

Tablo 22: 2019-2023 Yılları Toplam Marka Başvuru ve Tescil Sayıları
 (TÜRKPATENT ve ZAFER Hesaplamaları)

	Marka Başvuru Sayısı	Marka Tescil Sayısı
Uşak	1.399	842
TR33 Bölgesi	13.668	8.903
Türkiye	817.903	536.130

Tablo 23: 2019-2023 Yılları Toplam Tasarım Başvuru ve Tescil Sayıları
 (TÜRKPATENT ve ZAFER Hesaplamaları)

	Tasarım Başvuru Sayısı		Tasarım Tescil Sayısı	
	Dosya Sayısı	Tasarım Sayısı	Dosya Sayısı	Tasarım Sayısı
Uşak	59	199	44	156
TR33 Bölgesi	1.597	5.452	1.295	4.741
Türkiye	65.569	270.966	53.742	228.477

Tablo 24: 2019-2023 Yılları Toplam Faydalı Model Başvuru ve Tescil Sayıları
 (TÜRKPATENT ve ZAFER Hesaplamaları)

	Faydalı Model Başvuru Sayısı	Faydalı Model Tescil Sayısı
Uşak	35	12
TR33 Bölgesi	572	239
Türkiye	19.724	8.248

TARIM

İlin bitkisel, hayvansal üretim değerleri ile canlı hayvan değerleri ve bölge ile ülke geneli payları aşağıda verilmektedir (Tablo 25-28).

Tablo 25: 2023 Yılı Bitkisel Üretim Alanı İstatistikleri (Dekar) (TÜİK)

	Uşak	TR33 Bölgesi	Türkiye
Meyveler, İçecek ve Baharat Bitkileri	121.936	2.814.302	36.982.778
Nadas	49.203	2.083.077	28.143.070
Sebze	76.385	527.177	7.122.641
Süs Bitkileri	0	903	57.696
Tahıllar ve Diğer Bitkisel Ürünler	1.983.044	10.430.043	167.110.907

Tablo 26: 2021 Yılı Bitkisel Üretim Değeri
(TÜİK ve ZAFER Hesaplamaları)

	Bitkisel Üretim Değeri (1.000 TL)	Ülke Genelindeki Payı (%)
Uşak	927.829	0,30
TR33 Bölgesi	16.325.516	5,33
Türkiye	306.373.402	100,00

Tablo 27: 2020 Yılı Hayvansal Üretim Değeri
(TÜİK ve ZAFER Hesaplamaları)

	Hayvansal Ürünler Değeri (1.000 TL)	Ülke Genelindeki Payı (%)
Uşak	463.171	0,43
TR33 Bölgesi	3.123.874	2,88
Türkiye	108.598.173	100,00

Tablo 28: 2021 Yılı Canlı Hayvanlar Değeri
(TÜİK ve ZAFER Hesaplamaları)

	Canlı Hayvanlar Değeri (1.000 TL)	Ülke Genelindeki Payı (%)
Uşak	1.947.422	0,82
TR33 Bölgesi	16.893.761	7,08
Türkiye	238.675.430	100,00

TURİZM

Uşak ilinde ilçe bazlı işletme ve basit belgeli tesislerde konaklayan turist sayıları ve kalış süreleri ile ilgili bazı veriler aşağıda verilmektedir (Tablo 29).

Tablo 29: 2023 Yılı İşletme ve Basit Belgeli Konaklama Tesisleri İstatistikleri (Kültür ve Turizm Bakanlığı)

	Tesis Geliş Sayısı			Geceleme			Ortalama Kalış Süresi			Doluluk Oranı (%)		
	Yabancı	Yerli	Toplam	Yabancı	Yerli	Toplam	Yabancı	Yerli	Toplam	Yabancı	Yerli	Toplam
Banaz	95	4.035	4.130	197	7.381	7.578	2,07	1,83	1,83	0,90	33,61	34,51
Eşme	93	5.823	5.916	191	11.696	11.887	2,05	2,01	2,01	0,72	43,90	44,62
Merkez	2.665	91.643	94.308	4.681	133.162	137.843	1,76	1,45	1,46	1,01	28,59	29,60
Sivashlı	233	1.029	1.262	1.380	2.672	4.052	5,92	2,60	3,21	5,48	10,60	16,08
Ulubey	29	2.035	2.064	63	5.489	5.552	2,17	2,70	2,69	0,35	30,49	30,84
Uşak İl Geneli	3.115	104.565	107.680	6.512	160.400	166.912	2,09	1,53	1,55	1,17	28,77	29,94
TR33 Bölgesi	79.215	1.559.767	1.638.982	148.113	3.038.901	3.187.014	1,87	1,95	1,94	-	-	-
Türkiye	40.014.918	37.283.173	77.298.091	130.592.641	72.595.189	203.187.830	3,26	1,95	2,63	32,19	17,89	50,08